

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Liber De Regno Dei, De Qvo Christvs Loqvvtvs Per Dies
quadraginta**

Flavin, Melchior de

Parisiis, 1566

De legibus regni Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29986

tiam: sed nulla est virtus sine fide. Roma. Rom. 14.
 14. Hebr. 11. Sunt inquam ciues cœli Eph. 2. Hebr. 11.
 Heb. 13. En quanta dignitas est esse de re- Ephes. 2.
 gno Christi, de quo Coloss. 1. Transtulit Heb. 13.
 nos in regnum filij dilectionis suæ. Coloss. 1.

De legibus regni Christi.

C A P. 38

IN omni regno & Republica sunt pernecessariæ leges ad religionis disciplinam, & quæ conducant ad salutem & utilitatem humanam. Nam aliqui sunt proni ad virtutem, ex dispositione vel consuetudine, aut potius munere diuino, quibus satis est doctrina & admonitione. Alij verò proni sunt ad vitia, qui facile verbis moueri non possunt, quos oportet vi & metu cohiberi, ne aliis officiant: & ipsi assuescant virtuti, vt tandem voluntariè præstent: quod antè vi & metu præstabant. 1. Polyt. & Cic. 3. de legib. Sine legibus enim non potest stare domus, non ciuitas, non hominum genus, non denique mundus. Lex enim (ex Chrysippo) est humanarum diuinarumque rerum cognitio, recti iussio, prauique depulsio: donum Dei, dogma hominum sapientum,

Isidor. 5. Ethimo. in c. erit 4. dist. in cōsuetudo 1. dist.

Plato in
Tim. Phe.
gorg. 1. de
leg. & min.

August. 1. de
libero arbi.
& Cic. 1. de
leg.

cuius à Deo est origo, orta simul cū mente diuina. Prima autem lex est in Deo, à qua omnes leges. Illam legē in Deo nos prouidentiam appellamus. Lex enim est dictamen rationis practicæ, in præfidente quo subditi gubernantur. Et quia tota communitas vniuersi regitur à prouidentia diuina, Ipsa ratio rerum gubernandarum à Deo habet rationem legis, quæ dicitur lex æterna, quæ est summa ratio, unde omnes leges proficiuntur. Ab illa æterna lege ut omne verum à primo vero. Illa lex facit ut omnia sint ordinatissima. Lex æterna non differt à voluntate Dei, & prouidentia qua mūdum regit. ex August. enim idem est voluntas Dei, & lex æterna. voluntas respectu boni, ut eum acceptans & lex ut ordinat quod bonum est. Ratio diuinæ sapientiæ, ut est directiua omnium actuum & motuum, mouens omnia ad debitum finem, seu ratio gubernationis rerum in Deo & diuina prouidentia, cui omnia obediunt. Habet vim legis, cui subduntur omnia. Tria autem concurrunt ad legem, autoritas, quæ tribuitur patri: veritas, quæ filio: & bonitas. (Nam ordinatur ad bonū) spiritui sancto,

Illi subijciuntur omnia, & licet leges hu-
 manæ non puniant omnia peccata, ta-
 men secundum illam legem æternā nul-
 lum malum impunitum. De hoc August.
 19. Ciuit. primo. de libero arbitrio, de ve-
 ra religione & lib. cōfess. Leges quæ par-
 ticipāt de ratione recta, omnes sunt à le-
 ge æterna. & quia lex æterna est summa
 ratio in Deo, ars diuina, sapientia ordinās
 creaturam, & motum eius. Tunc sumus
 recti quando conformamur legi æternæ
 Dei, vt velimus quæ ille vult nos velle, ad
 illam aspiciendū vt illam impleamus vo-
 luntatem quæ nobis patet per legem re-
 uelatam quam dicimus volūtatem signi.
 Lex æterna imprimit in anima nostra le-
 gem naturalem, vt suam imaginem quæ
 cum natura nobis indita est, quæ est regu-
 la liberi arbitrij, quod potest aliquid ap-
 petere, vel nō, vnde regulat eum in ope-
 rationem boni, ne subijciatur inferiori,
 id est peccato: vel sensui corporis. Leges,
 ostendunt debitum boni faciendi, & ma-
 li vitandi gratia, & virtutes præstant ad id
 facilitatem. Lex naturalis ita impressa est
 indelebilis per essentiā, sicut imago Dei:
 sed delebilis quātum ad actum per tene-

Matt. 7.
Tob. 4.
Eccl. 17.

Rom. 1.

Rom. 1.

Rom. 1.

Psal. 48.

Rom. 7.

bras peccati, illa dictat in genere quid bonum vel malum. Non facias aliis, *Matth. 7. Tob. 4. Eccle. 17.* Quoad prima principia practica omnibus communis, quantum attinet ad notitiam & dictamē, sicut prima principia speculatiua notis terminis, quod illa docet vniuersaliter, lex moralis docet in particulari. Illa naturalis docet Deum colendum vt seruetur religio. Nam cognitio Dei omnibus est impressa. *Rom. 1. & Damas.* docet præterea diligēdum proximum, vt seruetur pax & tranquillitas. Illa docet facere aliis quæ nobis optamus fieri. Non enim tantum ex lege naturæ est notus Deus, quinimò eius sempiterna virtus & diuinitas, *Ro. 1.* Quod sit æternus & quod sua diuinitas creat, gubernat, & cōseruat omnia, quod præmiet bonos, & puniat malos. Ex peccato tamen primi hominis contraximus errorem in intellectu, & impietatem in voluntate, *Rom. 1.* vt nō possimus in particulari cognoscere Deū, neque amare. Nam homo comparatus est iumentis, *Psal. 48.* Animalis autem homo non percipit ea quæ Dei sunt scilicet cognoscere eum verè, & verè diligere, *Rom. 7.* Non

enim quod volo hoc facio. Non enim erat oblitterata lex naturæ, sed obscurata, Rom.1.& Act.17. & August. quæst 4.lib. *Rom.1. Act.17.* quæst.noui & veteris testamenti:vnde opus erat spiritu sancto, Ioan.16. qui doce- *Ioan.16.* ret nos omnē veritatem, infunderet nobis fidem & charitatem, vt possimus eum adorare in spiritu & veritate. Dominus ergo per angelos dedit legē Moyfi, Gal.3. *Gal.3. Act.7.* & Act.7. quæ exponit nobis in particula- ri lege naturæ voluntatē Dei, & quomodo poterimus esse grati Deo, & ostendit opera quæ placent Deo: quæ primū data est Iudæis, Rom.3. eo quòd ex illis na- *Rom.3.* sciturus esset Christus, propter quem data tot priuilegia illi populo, & non tantū data est ad explicationem legis naturæ, sed etiam in signum discretionis illius populi, electi à Deo, & professionis fidei vnius Dei. Illa requirit perfectam obedientiam, & internam ex toto corde, Deut.6. & 10. Ios.12.& 14. & Matth.22.& *Deuter.6. & 10. Ios.12 & 14. Matth.22.* damnat eos qui non præstant. Deut.27. *Deute.27. Gal.3.* & Gal.3. Facit cognoscere peccatum, sed non remittit. Rom.3.4.5.7. Illa tamen lex decalogi Moyfi data ob legem carnis si- *Rom.3.4. 5.7.* ne spiritu (qui concupiscit aduersus car-

quid
aliis,
prima
unis,
amē,
notis
liter,
natu-
uetur
is est
æter-
r pax
s que
ntum
nimò
Ro.1.
nitas
quòd
pec-
imus
m in
par-
nare.
entis,
per-
cere
Non

nem, & facit nos spirituales, est occasio
Rom. 7. peccati, *Ro. 7.* Ideo remittit nos ad Chri-
 stum, per cuius fidem datus spiritus san-
 ctus, & gratia. Lex enim pedagogus est
Gala. 3. in Christo, ad *Gal. 3.* coercens nos, accu-
 sans, terrenus, damnans, *Rom. 4.* Lex iram
Rom. 4. operatur. Ideo non quietat cōscientiam,
 sed fides promissionis per Christum. Vn-
 de iustificati fide & recepto spiritu sancto
 per eā præstamus quæ Deus vult amore.
 Vt autem paucis exponamus leges regni
 Christi: Nota quòd triplex est lex, qua il-
 lud regnū regitur, scilicet naturæ, quæ est
 aterna: secunda est lex Mosis scripta, quæ
 est explicatiua legis naturæ, & euāgelica,
 quæ non est alia à lege Moyfi, si literam
 attendas: sicut nec illa à lege naturæ: Nā
 quemadmodum ab Abel vsque ad vlti-
 mum electa non est nisi vna Ecclesia, cu-
Ephes. 1. 4. 5. ius caput est Christus, *Ephes. 1. 4. & 5. &*
Colos. 1. *Colos. 1.* à quo tota gratia membrorum.
Ioan. 1. *Ioan. 1.* & est vna fides de Deo & Christo
 promisso, sine qua nullus vnquā saluatus
Heb. 5. & 11. & 2. Cor. 4. est, *Heb. 5. & 11. & 2. Cor. 4.* Habētes eūdem
2. Cor. 4. spiritum fidei. Item *Act. 4.* Non est aliud
 nomen sub cœlo, &c. Ita fuit semper vna
 lex ab vnitāte fidei, quæ quidem fides est

vna ab vnitare obiecti, id est Christi capituli nostri, & redemptoris, quem expectabant ab Abel omnes iusti: in quo nobiscum acceperunt repromissiones. Heb. 11. De quo August. lib. hypenast. responsione tertia. Item secundo contra aduersarium legis & prophetarum, & libro de nuptiis. Præterea vnus est legislator in lege & euangelio, scilicet Deus: in veteri testamento per angelos & prophetas, in nouo testamento per Christum Heb. 1. Hebr. 11.

Item est vnitas spiritus, qui locutus est per prophetas & Apostolos. Est vnitas fidei & termini communis vtriusque testamenti. At in illa vna lege quædam sunt essentialia legis, quædam verò accidentalia, quæ fuerunt diuersa in lege naturæ scripta, & euangelio. Essentialia legis sunt decalogus. Exo. 19. in duabus tabulis. Exod. 19.

Accidentalibus: alia ante Abraham, alia tempore illius, alia post eum. Nam antè non fuit circuncisio. Gen. 17. Iudicialia fuerunt Gen. 17.

propolitia huius populi. Nam viuabant legibus regum, sub quibus degebant, quæ cessarunt ablato sceptro. Cæremonialia autem erant pro cultu Dei, & ne colerent idola, & essent figuræ rerum noui testa-

menti, quæ consummata sunt in morte
 Christi, & velū scissum. & quia per Chri-
 stum ablata est idololatria, & per eum im-
 pletæ figuræ: qui seruaret ea fateretur
 Christum non venisse, & Deum esse mē-
 dacem, qui promisit Christum ventu-
 rum, ablato sceptro. *Genes. 49.* Item post
 70. hebdomadas annorum, & stante se-
 cundo templo. *Malach. 3. & Aggei 2.* Ta-
 men quia scriptura promittit nouam le-
 gem, *Hiere. 31. & Hebr. 8.* videtur quòd
 euāgelium sit alia lex, vel quòd Deus pa-
 ter sit mutabilis, vel quòd filius aboleue-
 rit legem paternam: cū tamen prote-
 status sit se non venisse vt solueret legem
 sed adimpleret. Quare maximè notandū
 venit, quòd Apostolus & alij cōferendo
 legē ad euāgeliū, nō cōparat legē Moyli
 scriptam foris, ad legē euāgelicam, etiam
 foris scriptam: quia eadem est: neque co-
 gnitionem vnius ad cognitionē alterius:
 sed ad id quod Moyles fecit dādo legē, &
 Christus. Nam Moyles nihil fecit dando
 legem foris, nisi quia exhibuit scripturam
 de actibus virtutum, & præcepta operū
 quæ debent facere vel vitare. Nam lex ex
 Cicerone dicitur quia in ea legimus quid

*Gen. 49.**Malac. 3.
Aggei 2.**Hier. 31.
Hebr. 8.*

faciendum. Ideo Rom. 3. dicitur lex ope- Rom. 3.
 rum, sed Christus tradendo legem euang-
 elicam, operatus est in nobis spiritum
 fidei, & charitatis, seu spiritum sanctum
 per fidem, qui infundit charitatē. Rom. 5. Rom. 5. 8.
 8. Liberans nos à dominio peccati, ut ex
 amore faciamus. Rom. 8. non accepistis Rom. 8.
 spiritum seruitutis, &c. qui spiritu agun-
 tur: qui iuuat infirmitatem nostram. Vn-
 de dicitur lex fidei, iustitiæ Dei, lex spi-
 ritus vitæ. Rom. 3. 8. vide 2. Cor. 3. & Au- Rom. 3. 8.
 gust. de spiritu & litera. Decalogus occa- 2. Cor. 3.
 sionaliter est litera occidēs, nisi adsit au-
 xilium gratiæ ad implendum legem. Au-
 gust. contra Faustum. in lege veteri sunt
 præcepta vitæ agendæ, & præcepta vitæ
 significandę. Vnde moralia determinant
 vniuersalia legis naturæ, cæremonialia
 cultum Dei, quem docet lex naturæ. Iu-
 dicialia sunt de iustitia seruanda inter ho-
 mines: lex ordinat nos quoad Deum &
 proximum: Cæremonialia docent nos
 de cultu interno quem adumbrant. Psal. Psal. 49. 50
 49. 50. Ioan. 4. Rom. 2. Coloss. 2. Deut. 3. Ioan. 4.
 & 10. Ideo conqueritur Dominus de Iu- Rom. 2.
 daeis, quòd tantum externè eum colerēt. Coloss. 2.
 Esa. 29. Matth. 15. & alibi affatim: & Chri- Deut. 3. 10.
Esa. 29.
Matth. 15.

stus docet sabbatum spirituale Iudæis, quasi imperfectis & pueris, promittebantur terrena pro obseruatione legis.

Deute. 28.

Leuit. 26.

Esa. 1.

Ioan. 17.

Rom. 4.

Gal. 3. & 4.

Deuter. 28. Leuit. 26. Esa. 1. sed per fidem promittuntur æterna. Ex August. enim præmium fidei est visio, de qua Ioan. 17.

Si enim ex lege esset hæreditas, abolita est fides. Rom. 4. Galat. 3. & 4. Nam per fidem sumus filij Dei, & non per legem. Si autem filij, & hæredes. Opera autem legis augment illam hæreditatē, in qua vnusquisque mercedem accipiet secundum suum laborem. Matth. 16. 1. Cor. 3. Sicut Iacob dedit Ioseph hæreditatem cum cæteris filiis, sed propter præstita obsequia dicit, Genes. 48. Do tibi extra fratres tuos partem & prædium, &c. de quo Ioan. 4. Nouum autem testamentum propriè est gratia, quæ est præcipuum in euangelio. Nam 9. Eth. Vna quæque res videtur illud esse quod est in ea potissimùm. Sed potissimùm & in quo tota virtus noui testamenti consistit, est gratia spiritus sancti, quæ datur per fidem Christi. Itaque dicitur lex fidei. Roman. 3. & spiritus lex.

Matth. 16.

1. Cor. 3.

Genes. 49.

Iuan. 4.

Rom. 8. August. de spiritu & litera. Lex factorum scripta est in tabulis lapideis,

Rom. 3. & 8.

Rom. 8. August. de spiritu & litera. Lex factorum scripta est in tabulis lapideis,

sed fidei in cordibus fidelium, quæ non est aliud quàm præsentia spiritus sancti & gratia eius. Vnde euangelium non continet nisi ea quæ pertinent ad gratiam spiritus sancti, vel vt dispositiua: quemadmodum est fides in intellectu, quæ exponit credenda de diuinitate & humanitate Christi. Quantum ad affectum docet contemptum sui & mundi, per quem fit capax spiritus sancti, quem mundus non potest capere. Ioan. 14. qui arguit mundum *Ioan. 14.* de peccato: vel continet quæ pertinent ad vsum gratiæ spiritualis, opera virtutũ, & ad illa mouet. Igitur per fidem de Christo per quem gratia datur, & spiritus sanctus, pertinet homo ad nouum testamentum. Augu. contra Adamant. Breuis differentia legis & euangelij, timor & amor. vetus testamentum est scriptura legis, quæ ostendit infirmitatem nostram, & peccatum: sed non aufert. Ideo ostendit necessitatem gratiæ Christi, ad quam nos remittit. Vnde lex est occasio ad fidem Christi. Gal. 3. sine quo nõ datur gratia, remissio peccatorum, Spiritus sanctus, iustificatio. Nam iustitiã quæ est ex lege, non possumus opponere iræ Dei, cum perfectè

Galat. 3.

Psal. 129. non satisfaciamus legi. vnde. *Psal.* 129. Si
Psal. 142. iniquitates obseruaueris domine, &c. &
 142. Nō intres in iudiciū cum seruo tuo,
Iob 9. quia non iustificabitur in conspectu tuo
Eccle. 7. omnis viuens. Idem *Iob.* 9. *Eccle.* 7. 3. *Reg.*
 3. 2. *Paralip.* 6. August. vę hominum vitæ,
 2. *Paralip.* 6. quantuncunq; laudabili, si remota mi-
 sericordia iudicetur. Vnde euangeliū cō-
 plectitur duo, scilicet remissionem pec-
 catorum, & penitentiam, quæ est via ad il-
Luc. 24. lam *Luc.* 24. Nostra iustitia est confessio
 1. *Ioan.* 2. nostræ iniustitiæ. 1. *Ioan.* 2. Si cōfiteamur
 peccata nostra, &c. idē hieronymi lib. 1.
 contra Pelagianos. Quotidie enim defi-
 cimus à regula nostra, id est a lege Dei.
 Ideo spes nostra nō est in iusticia nostra,
 vel operibus: sed in misericordia ignoscē-
 te iniquitates nostras per Christum. *Psal.*
 31. & *Rom.* 4. Beati quorum remissæ sunt
 iniquitates *Lu.* 21. In remissionem pecca-
 torum eorum *Act.* 13. Per illum datur re-
 missio &c. Est ergo confugiendum ad iu-
 stitiam Christi 1. *Cor.* 1. *Rom.* 5. 8. & 10. 1.
Cor. 15. 2. *Cor.* 5. Oportet nos tegi Chri-
 sto *Psal.* 31. & induere illum, & iustitiam
 eius. *Rom.* 13. *Gal.* 3. vt compareamus co-
 ram tribunali Dei, sicut Iacob in veste
 Esau

Psal. 31.*Rom.* 4.*Luc.* 21.*Act.* 13.1. *Cor.* 1.*Rom.* 5. 8.

& 10.

1. *Cor.* 15.2. *Cor.* 5.*Psal.* 31.*Rom.* 13.*Gal.* 3.

Esau primogeniti. Non igitur sufficit lex factorū sine iustitia Christi, quæ fide nobis datur. In nobis sumus Adam, & in Christo iusti. Augustinus super Ioan. tractatu 3. cap. 1. Lib. 5. cōtra Iulianum 2. retract. & serm. 3. Psal. 118. Hierony. 2. & 3. cōtra Pelag. Cypr. 2. de immort. animæ. Ambrosius 1. de fuga sæculi. En necessitatem legis gratiæ, ad quā nos remittit lex, quæ non sanat vetustatem veteremque hominem, qui tantum spiritu renouatur, qui datur per fidem. Non enim lex dicitur vetus testamentum à tempore. Nam euangeliū prius est lege decalogi, Gen. 3. Vbi promissa est gratia, remissio peccatorum, & reconciliatio per Christum: illud autem est euangelium. Vbi autem est iubēs litera, siue sit in scriptura legis Moy- si, siue euangelij, ibi est vetus testamentum, docens quid requirat Deus à nobis, quid facere vel omittere debeamus, eternè & internè, quod ex amore non timore, vel affectione commodi, sed virtutis amore: & tamen non exhibet vires necessarias ob legem carnis, quæ obsistit legi Dei. Rom. 7. 8. & Gal. 5. Opus est igitur spiritu sancto qui innouet & sanet vo-

Rom. 7. 8.
Gala. 5.

Q

Gen. 6. luntatem pronam ad malū, Gene. 6. & ad
 amorem sui, idque per charitatē, quæ fo-
 ris mittit timorem, 1. Ioan. 4. & adimit illū
 amorem sui inordinatum. Sine illo spiri-
 tu lex non operatur iustitiā, sed iram: non
 auferit vetustatē peccati, sed auget, Ro. 7.
 & 8. Erimus iusti coram hominibus, sed
 non coram Deo, qui videt interiora. Illa
 est disputatio Pauli cōtra Iudæos, qui ar-
 bitrantur se posse satisfacere legi, & iusti-
 ficari sine Christo & eius gratia. Euange-
 lium enim, quod est bona nuntiatio, nū-
 ciat remissionem peccatorū & spiritum
 innouantē: a quo est etiam remissio pec-
 eatorum, 1. Cor. 6. Dicitur etiam euange-
 lium, Rom. 1. virtus in salutem: quia affert
 virtutem & salutem omni credenti. Illa
 Christi iustitia erat velata in veteri testa-
 mento, Rom. 3. Gal. 3. 2. Cor. 3. Sed reue-
 lata in nouo ad Titum 2. & 3. & Ioan. 1. Il-
 le spiritus etiam quem affert euangelium
 docet nos omnia bona opera tribuere
 Deo: ille concupiscit aduersus carnem, &
 mortificat eam, Rom. 8. & Gal. 5. Illo agū-
 tur filij Dei tanto impetu gratiæ, vt vix
 agant. Lex igitur ostendit peccatum, &
 Euangelium tollit, Lex ducit ad pœnite-

Gen. 6.

1. Ioan. 4.

1. Cor. 6.

Rom. 1.

Rom. 3.

Galat. 3.

2. Cor. 3.

Tit. 2. & 3.

Ioan. 1.

Rom. 8.

Gal. 5.

tiam, & Euāgelium affert gratiam, quam
consequimur per Christum. Ioan. i. Lex
per Moysen data est: quæ explicata est
per Christum. Mat. 5. 6. 7. 12. Ioan. 4. & 7.
Mala. vlt. Conuertet corda filiorum ad
patres, vt idem credant quod patres, &
eodem modo intelligant legem, cuius in-
tellectum corruperant Pharisei. Matth.

Ioan. 1.
Matth. 5. 6.
7. 12.
Ioan. 4. & 7.
Mala. vlt
Matth. 5. &
15.

De iustitia regni Christi.

C A P. 39

Ex & iustitia regni Christi,
arguit per spiritum sanctum
mundi iustitiam. Ioan. 16. ar-
guit mundum de peccato,
& de iustitia. Notandum ta-
men est ex doctrina Pauli, quod triplex
est iustitia, opposita triplici generi pecca-
ti. Vnum dicitur crimen. i. Timot. 3. & ad
Tit. 1. quod punitur à iustitia ciuili, cui op-
ponitur iustitia legalis, qua homo cauet
crimina ne possit accusari, & euadat pœ-
nas legis, consequaturque promissa tem-
poralia legis. Esa. 1. Rom. 10. viuet in illis.
Illa est iustitia regnorum huius sæculi ci-
uilis, quæ est ex operibus: cuius præmium

Ioan. 16.
1. Timo. 3.
Tit. 1.
Esa. 1.
Rom. 10.

Q ij